

# SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznani (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/26. uri popoldne.

Štev. 4.

V Ljubljani. v sredo 7. januarija 1891.

Letnik XIX.

## Idejal politične svobode.

Umirajoče leto, umirajoča hiša! Večerni mrak objema državno zbornico, vse vre pri strankah in vsak poslanec misli na dan, ko bo ljudstvo njegov — sodnik. Kdo bi mogel le za trenotek odstraniti zagrinjalo, za katerim se skriva naša prihodnost?

S takimi besedami poslavlja se „N. Fr. Pr.“ od starega leta ter vstopa v novo rekoč: Iz globine človeške družbe silijo na dan moči, ki, sicer nepoznane v svojem delovanju, vendar vzbujajo prepričanje, da izginja vsa modrost, ki se je sukala v tesnem krogu navadne vsakdanjosti; novi elementi hité na dan, ki hočejo brez ozira na preteklost napolniti politično življenje s svojimi duševnimi proizvodi. Vse stranke čutijo potrebo, da se pomladé ter vsprejmó va-se tok sedanjosti; krepko poganja in bujno zeleni politični idejal prostosti, dozda mogočnim v zasmeh in imenitnim v porogo, seli se v koč re-veževo, kjer ga radostno vsprejemajo s priprostim srci. Milijonom ta idejal prostosti ondi odpira svet dosedaj nepoznanih predstav ter jih pokrepčane vstvarja kot požrtovalne bojnike za človeški napredek.

Mi čutimo, da se bliža svojemu koncu doba diplomatičnega konstitucionalizma, ki je gradil svoj program na slabosti človeške narave in svojo oporo iskal v sebičnosti posameznih strank. Kladva vdarec bo razrušil te starinske podobe in pričelo se bo novo življenje!

Tako židovski list. Pričakovali bi sedaj, da bo zapel himno oni sili, ki je v resnici jela pomlajati človeško družbo, da bo imenoval tudi s konkretnim imenom idejal prostosti, katerega proslavlja s toliko navdušenostjo, da bo slavo glasil ideji krščanstva, ki je jedina po svojih načelih idejal prostosti tudi politične. Tega seveda ne moremo pričakovati od židovskega lista, kateremu mrzi križ krščanstva. Zato pa v svoji borniranosti začne proslavljati ži-

dovski liberalizem, kateri ima po njegovih nazorih ta preobrat izvršiti tudi v Avstriji. To pa imenovani list sklepa iz dogodkov, ki se vrše v zadnjem času to in onstran Litave.

To stran Litave stoji grof Taaffe na razpotju in to vsled svoje neodločnosti. Sedaj koketuje z liberalnimi Nemci, kakor se je to kazalo pri obravnavah za češko - nemško spravo. A tukaj se je zgodilo Taaffeju, kakor mladeniču s korintsko nevesto, bila je namreč že mrtva, ko jo je mladenič hotel poln ljubezni pritisniti na svoje sree. Češko-nemška sprava je mrtva in vladi treba družih zaveznikov. Zato zasa- di kol med Rusine ter jih prekolje v stare in mlade, seveda na korist Poljakom. Ni se bati vladi, da bi prekršila načelno doslednost, kajti ta bi tudi z Dijogenovo lučjo ne našli nikjer; zato ji nič ne brani, da sedaj računa že z Mladočehi, z onimi, ki se hvalijo, da so pokopali češko - nemško spravo; hrbet jela je kazati Riegerju. — Kaj ji hoče tudi vodja brez vojakov — in išče pota, ki vodi do — Gregra.

To pot vladi najti ne bo težavno, kajti Gregr sam ji hiti nasproti, omamljen od sibil, ki se igrajo okrog ministerskih stolov. Gregr, ki je nedavno z vso silo divjal proti verski šoli, pravi sedaj konservativnim poslancem, da nima nič proti temu, ako se uvede konfesionalna šola v alpskih deželah, češ: Vsak po svoje!

S takimi nedoslednostmi, na takih negotovih podlagah hoče vlada vstvariti novo, Avstrijo ohranjujočo, državnozbornsko večino. Tu pač moramo reči, da zistema brez etične podlage nima stalnosti. Vlada, ki husite s piščalko vabi k sebi in se ob enem hoče skrivati za plašč katoliških škofov, ki odreka s svojimi čini v avstrijski državi jednako-pravnost Slovanom ter se v istem času z njih pomočjo vzdrži na površju, taka vlada nima upanja za bodočnost; grob si je sama razkopala, le pogrebcev je še treba, da jo va-nj položé.

V tej negotovosti pa upajo liberalci, da bo židovski nemški liberalizem težko pričakovani mesija, ki bo donesel jasnosti v zmedena načela in rešitve v razdejane politične razmere. Tako so kratkourni, da je isti nemško - židovski liberalizem vse to proizročil, da je sedanja zmedenost le njegov gnjili sad, ker je skušal Avstrijo preosnovati brez ozira na njeno zgodovinsko preteklost. Poznamo pa idejo, ki donese Avstriji notranji mir in ž njim blagostanje in moč, in to je ideja krščanska, kateri naj v Avstriji do zmage pripomore krepka katoliška stranka, brané na vse strani idejal politične prostosti.

Jednako, ako ne še bolj potrebna je taka stranka za Avstrijo onstran Litave v blaženi Hungariji, ki je zadnji čas pravi „eldorado“ židovskega liberalizma, ki se košati in krepi v naročju svoje mogočne matere-lože framasonske.

To vzlasti spričujejo nagovori, ki smo jih čuli ob novem letu v budimski trdnjavi iz palače ministra-predsednika. Bojaželni duh — pisali so liberalni časniki — preveja te novoletne govore; grof Tisza in grof Szapary zasukala sta bojni meč na vse štiri vetrove, da uničita nasprotnike liberalne stranke in vlade. Prisegala sta oba na liberalna načela, hvalila narodnostni mir, ki bajé vlada na Ogrskem. Liberalna ideja krepko korenini v srcu in duhu madjarskega naroda. „Mi Madjari,“ — rekel je nedavno Moric Jokai, — „učili smo se liberalizma v šoli britkih poskušanj ter smo si ga tako globoko vtisnili v srce, da tudi v dobi svobode nanj ne pozabimo!“ In tem besedam bodo kajpada milijoni nemadjarskih narodnostij pod ogrsko krono, uživajoč sadove madjarskega „liberalizma“, radostni klicali: „Amen!“ Tako je, tako bodi i dalje!!

In verski mir, ta se je v sedanjih zmedah ohranil jedino na Ogrskem; mir namreč, kakoršnega hoče imeti Tisza-kalvinec. Vsa verstva naj bodo svobodna, le vladajoča vera v marijanskem kralje-

## LISTEK.

### Suženjstvo v Afriki.

(Predaval P. Ksaver Geyer dne 30. decembra v Ljubljani.)

Afrika je posebno v zadnjem času obračala ná-se pozornost evropskih držav. Misijonarji in preiskovalci so odgrnili zagrinjalo, ki je ležalo nad „temnim delom sveta“. Pokazala se je dežela z rodovitnimi pokrajinami in širnimi puščavami, velikimi rekami in nebotičnimi gorami: med temi in nad temi je grozna bēda. Krščanska cerkev, zavetišče človeškega rodú, je takoj pripravljena, da olajša bēdo. V Afriki moremo mnogo pridobiti; gre se za prihodnost dela sveta, ki je trikrat večji od Evrope; gre se za usodo nad dvesto milijonov ljudi. Kaj so malomestna podjetja v Evropi v primeri s temi svetovnimi vprašanji? Tam v Afriki gre se danes za to, ali naj temu delu sveta in njegovim prebivalcem postane gospod izlam s svojim barbarstvom, ali pa krščanstvo s svojo omiko.

Izlam je stoletja gospodoval velikemu delu Afrike. Mohamedovci so zaseli obrežja na vzhodu in severu in posredovali promet z notranjo deželo; mohamedovci so sploh smatrali Afriko kot svojo posest. A tu pridejo kristijanji, ki preté izlamu odvzeti gospodstvo; vsled tega upor mohamedovcev proti prodiranju kristijanov v Afriki. Kmalu potem,

ko je neka evropska država zasela postojanko ob afričanskem obrežju, bile so vstaje, katere so proizročili mohamedovci. Tako je bilo, ko se je leta 1882 vzdignil v Egiptu znani Arabi-paša s klicem: „Egipt Egiptčanom!“ „Dežele izlama izlomitom; proč s kristijani!“ V Sudanu je znani Mahdi skušal doseči isti namen.

Leta 1881 se je vzdignil na otoku „Abba“ na Belem Nilu pri Kartumu derviš, z imenom Mohamed Ahmed, ter se je imenoval Mahdija, katerega so mahomedovci pričakovali. Po mohamedovskih nazorih je bil Kristus prerok, ki bode zopet prišel ob koncu časov, da razširi izlam po vsem svetu. Pred Kristusom pa mora še priti Mahdi. Ta beseda bi se morala glasiti „El-Mohdi“, to je vodnik, namreč do zmage izlama. Ker je derviš Mohamed Ahmed slučajno imel nekatera znamenja Mahdijeva, pridobil si je pri mnogih fanatikih v Sudanu vero na svoje poslanje. K temu je pripomoglo, da Sudanci niso bili zadovoljni z vlado, ki je ovirala suženjstvo. Fanatiki in nezadovoljneži so se takoj zbrali okoli Mahdija. V kratkem času si je osvojil egipčanski pokrajini Tekele in Nuba, dalje glavno mesto v Kordofanu, El-Obeid, pobil egipčansko armado 12.000 mōž pod Hicks-pašo, in naposled vzel Kartum, katerega je Gordon-paša junaško branil. Za glavnim mestom si je Mahdi podjarmil ves Sudán do Rudečega Morja in družega katarakta Nilovega. Mahdi je hotel vpeljati

prvotno strogost izlamske postave; kadenje, pitje upijanljivih pijač je strogo prepovedano.

Kogar zalotijo, da kadí cigareto, dobí jih 25 ali 50 z bičem. Tatu odrežejo srednji prst; če ga drugič dobé, odrežejo mu desno roko. Istotako je kaznovan, kdor ne moli petkrat na dan. Ta obnoven izlam je hotel Mahdi razširiti po vsem svetu. Nameraval je iti s svojo armado iz Kartuma v Kairo, Mekó, Jeruzalem, Carigrad, in osvojiti vso Evropo; za Berlin n. pr. je že imenoval svojega emirja. Mahdi pa je podlegel pri Kartumu, predno je izvršil svoje načrte. Njegov naslednik Abdullahi ima svoj sedež v Omdurmanu, ki je novo glavno mesto s 100.000 prebivalci. On se ne imenuje Mahdi, ker je le jeden Mahdi, kakor je bil le jeden prorok. Ko sem bil leta 1883 v Kartumu, imela je vas Omdurman sedem koč, danes je ondi veliko mesto. Sramota je za nas Evropece, da ljudje, katere imenujemo divjake ali poldivjake, pred našimi očmi ustanové državo, ki je velika, kakor pol Evrope, in zaprta proti vsakemu evropskemu vplivu. Nobeden Evropec ne more brez smrtne nevarnosti od Rudečega Morja ali iz južnega Egipta uro daleč priti v Mahdijevo državo. Mahdi ni dosegel vspehov toliko s spretnostjo, kakor s pomočjo sveta, kje je bila vojska. Njegov vojak, derviš, gre po puščavi pod pekočimi solnčnimi žarki brez obuvala in pokrivala, cunjo okoli ledij, v levi roki držeč sulico,

stvu bodi dekla židovsko-kalvinski gospôdi. — Hvalijo se katoliški ogrski škofje, ki se dajo oklepali v okvir ogrskega šovinizma, ki se, — kakor je rekel grof Szapary, — identifikujejo z duhom, ki prevladuje v deželi in v narodu. Graja se pa katoliški duhovniki, ako vestno vršijo svojo dolžnost; „ti opravljajo“, — kakor je govoril isti ministerski predsednik, — „krtovo delo“, ker ne poznajo svojega poklica ali ga vsaj priznati nočejo; to pa ni v korist ni dežele in ni cerkve; pričakovati je, da prevlada zmerna stranka ter da po volji države pripomore do zmage.

Ne, mi pa upamo, da tako daleč na Ogrskem še niso zabredli; tolike zmedenosti pojmov vendar ne moremo priznati, da bi zastopniki katoliške cerkve ne imeli druge naloge, nego delati na to, da povsod pride do zmage volja države, kakor hočejo zastopniki absolutne države. — A zato treba, da tudi na Madjarskem začno čislati idejo svobode, da na podlagi krščanskih načel pridejo do svojih pravic tudi oni milijoni, katerim se sedaj kratijo v imenu talmi-liberalne svobode. — Katoliška stranka tu in onstran Litave ima prelepo in prepotrebno nalogo, idejalo svobode pripomoči do zmage ter na podlagi krščanskih načel zadovoljiti avstrijske narode, postaviti Avstrijo zopet na zgodovinska tla ter jej s tem zagotoviti stalni in vpliven obstanek v koncertu evropskih držav.

## Dolenjska železnica.

(Dalje.)

Za prekmorsko blago določilo se je 417 vagonov, tedaj tako število, da mu gori izkazanih 126.515 večinoma revnih prebivalcev ni niti fizično, niti gmotno kos.

Žito in moka zahtevala bi 668 vagonov. Ker pa Dolenjska žita in moka ne izvažajo in tri četrt svojih potrebščin s svojim pridelkom pokrije, tedaj bode teh 668 vagonov nepokrito zadnjo četrt, ki se ima uvažati, reprezentovalo, kar je očitno pomota.

To naj bodo le male poskušnje. Ravno tako se računati tudi z ostalim blagom v izkaznici dohodkov; iz te se prav lahko razvidi, da se skuša količino prevoznega blaga in pa tovarninski nastavek kolikor možno visoko določiti, da bi se pokazali zadostni dohodki.

Tu ni na mestu, da bi se dokazovalo, kako napačni so ti nastavki, na podlagi kojih je sestavljena svota prometnih dohodkov, zadostuje, ako dokažemo, kako negotovi so podatki, ki so visoki deželni zastop pripravili k temu, da je sploh kako gotovo število dohodkov nastavit.

Sicer bi bilo vse jedno i za deželni zastop i za deželo samo. Ker pa mora biti s številko dohodkov dokazano, da se poročstvo dežele prav nič ne bode rabilo, ali pa prav malo, se mora vendar zahtevati, da bi proračunjeni dohodki bili rezultat pozitivnih in pravih podatkov, ti pa zopet uspeh jako natančnih poizvedeb.

Kosmati dohodek dolenjskih železnic izračunjen je na 512.500 gld.

Letni prometni stroški znašali bi 237.600 gld., tedaj bi bilo čistega dohodka 275.000 gld.

Ker je na leto za obrestovanje in razdolževanje prioritet 296.953 gld. določenih, znašal bi tedaj glasom proračuna železničnega odseka pri navadnih obratnih dohodkih primanjkljaj 21.953 gld., kojega bi morala dežela vsled poročstva pokriti.

To bode se zgodilo, ako bodo dohodki taki, kakor jih je optimistično železnični odsek nastavit.

Ako se pa pomisli, da so po gorejšnjem izpeljavanju domnevani obratni dohodki na pol previsoko nastavljeni in da se smejo k večjemu proračunati na 256.250 gld., znašal bode čist dohodek, ako se primerjajo obratni troški v znesku 247.600 gld. z dohodki, le 18.650 gld.

Ker pa garantovana potrebščina za razdolžitve in obrestovanje gradbinskih prioritet 296.953 gld. znaša, pokaže se, ako bolj trezno računamo, pri gori izkazanem čistem dohodku potemtakem primanjkljaj 278.303 gld., kojega bo dežela morala pokriti.

Podpisanim ni treba predbacivati pesimizma, ako jih dejanski položaj k rezultatu privede, kojemu železnični odsek sam načelno oporekati ne more, kajti tudi on izračuni deficit, samo da je slednji veliko manjši, nego gori izkazani; bistveno pa je rezultat jednak: navadni obratni dohodki ne pokrijó obratnih troškov ter obrestovanja in razdolževanja gradbinske glavnice, in samo to že zadostuje popolnoma, da nastane v deželi nemir gledé sklepa, vsled kojega bi morala dežela 75 dolgih let nositi težko breme, to je, pokrivati deficit.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 7. januarija.

### Notranje deželo.

**Vladna izjava gledé notranjega češkega uradnega jezika.** Izjavo, katero so avstrijski listi že dolgo napovedovali, je v imenu vlade dné 5. januarija prebral cesarski namestnik grof Thun. Izjava ta ni zadovoljila Mladočehov, a ti so že poprej naznanili, da tej izjavi ne pripisujejo nobene važnosti, a zadovoljila tudi ni Staročehov, ki so upali, da jim pripomore izmotati se iz zmedenih razmer. Vlada se suče pri tej izjavi bolj v splošnih frazah, da hoče varovati enotnost češke dežele ne toliko iz národnega kolikor iz državnega avstrijskega stališča, obeta, da hoče pred konečno določitvijo o uradnem jeziku vprašati še za mnenje deželni zbor ter da bode skušala ustreči vsem opravičenim zahtevam obeh narodov v deželi. Nič novega in nič posebnega: Volk sit in ova cela!

**Shod antisemitov dunajskih,** ki se je imel vršiti dné 4. t. m., je vlada zabranila. Shoda bi se bil vdeležil tudi antisemitski mesija Schönerer; kakor se vidi, dunajski cesarski namestnik v odločnosti proti antisemitom vedno bolj posnema hrvatskega bana Hedervary-ja.

**Surovosti pri ljudskem štetju.** V Libereih na Češkem so delavca Tvrdy-ja odstavili od dela, ker je rekel svojemu delodajalcu, ki ga je nagovarjal, da naj vpiše nemški kot občevalni jezik, Vi ste Nemec, jaz sem Čeh in v češkem je-

ziku občujem ter je češki moj občevalni jezik. Od tega ne odstopim, ako bi imel tudi lakote umreti. — Drugi vzgled lepe značajnosti: Čeh Sindelar, 75letni starček z družino deseterih oseb, odvisen delavec, je rekel, ko so ga opozorili na njegovo odvisnost: Stojim že blizu groba, danes ali jutri pokliče me Bog pred sodbo in jaz nečem priti pred sodbo obtežen z grehom, da sem zatajil svoj materni jezik.

### Vnanje države.

**Srbija.** Srbska vlada se bo brzkone v kratkem izpremenila; kakor se poroča iz Belega Grada, odstopil bo minister notranjih zadev Gjaja, in sicer zato, da se odtegne vednim napadom. Gjaja je namreč katolik in sin neke danjih avstrijskih podložnikov, kar mu seveda njegovi nasprotniki v največjo napako štejejo.

**Bolgarija.** Rusija pošilja neprenehoma orožje v Srbijo, kar vzbuja veliko vznemirjenost mej bolgarskim prebivalstvom. Bolgarje so vzlasti zato tako nejevoljni, ker se oborožujejo ž njim srbski deželobrambovi, ki ga utegnejo ob mejah zlorabiti.

**Rusija.** Da bi se vendar zaprečilo silno izseljevanje ruskih kmetov v Ameriko, ukrenila je ruska vlada novo naredbo. Pač je morala uvideti, da se kmetje selijo le zaradi bede in pomanjkanja v domovini. Zato je torej ruska vlada izdala carjev ukaz, vsled katerega bode mogoče poljskim kmetom jemati v najem velika državna posestva ob Visli, kakor je to tudi po drugih pokrajinah. S tem bode ruska vlada izvestno bolj zaprečila silno izseljevanje svojih podložnikov, kakor ko bi še toliko vojakov postavila ob svojih mejah.

**Nemčija.** Dne 17. januarija bo praznoval Windthorst svojo osemdesetletnico. Katoliki nemški se pripravljajo, da bi imenovanega boritelja za katoliške pravice na Nemškem dostojno počastili. — Neki nemški uradni list zagotavlja, da je od avstrijsko-nemškega pogajanja pričakovati dobrega uspeha. — Lahko da, a to za Nemčijo, nikakor pa ne tako tudi za Avstrijo.

**Italija.** Nezadovoljnost med italijanskimi delavskimi krogi raste od dné do dné. V mnogih mestih je na stotine stradalajočih delavcev, ki zahtevajo delo. Javnega miru do zdaj še niso kalili.

**Francija.** Povodom novega leta so pisali vsi pariški listi, da je evropski mir bolj zagotovljen, kakor je bil pred leti. Vsekako je Bismarckov odstop mirovno vplival na evropsko politiko, kakaj odkar je odstopil nemški železni kancelar, ne preté si več narodi z bojem. Cesar Viljem II. gotovo ne goji bojnih mislij. — Tako se tolažijo vladajoči republikanci, menéč, da se bodo le tem potem mirno redili pri narodovih jaslih.

**Anglija.** Parnell je šel iz Boulogna v London, O'Brien pa v Pariz. Pogajanje med obema strankama se bo kmalu znova pričelo, a kje, ni še določeno. Da se bode obe stranki pogodili, ménijo angleški listi zato, ker ne namerava Parnell po svojem dohodu na Irsko pričeti takoj zopet strankarskega boja. Kakor je omenil neki irski poslanec, ki se je vdeležil konference v Boulognu, nekemu angleškemu časnikarju, upati je v resnici sprave obeh strank, vsled katere bo Parnell začasno odstopil, a v istini ostane vodja irski stranki. Mej tem časom pa jo bode vodil Dillon, ali če bo mogoče celó O'Brien. Zgoraj omenjeni irski poslanec se je tako-le izrazil: Videli bode, da bodo imele te konference dober uspeh. Irsko ljudstvo bo v tej težkoči sijajno zmagovalo. Parnellu se bo skazala pravičnost na nepričakovani način. Predno preteče teden dni, izdal se bo manifest, ki bo ozdravil vse rane ter stranko ojačil in zjedini boljši, kakor je bila nekdanj. — Kakor zagotavlja neki dublinski list, na-

na desni rami ščit iz kože nosorogove, mohamedanski rožni venec okoli vratu, usnjato mošnjo na pasu z zamorskim prosom, čegar prgišče mu čez dan zadošča za hrano, pije pa deževnico; v puščavi je domá, ter prenese toliko, kolikor velblod. Drugače je z Evropecem. Ta ne more v puščavo brez orodja; ob poletnem času je potovanje nemogoče, zá-se in za velblode mora vodo seboj nositi: to vse ovira prodiranje armade.

(Dalje slédi.)

## Knjige družbe sv. Mohorja.

(Ocenili Cirilovei.)

(Dalje.)

3. „Občna zgodovina za slovensko ljudstvo.“ — Spisal Josip Staré, kr. profesor višje realke v Zagrebu.

Štirinajsti snopič nam opisuje dōbo od 1815. do 1848. leta. Pariška prekucija l. 1830. deli prav naravno to dōbo v dva oddelka. — Od l. 1815. do leta 1830. si je Evropa nekoliko odpočila od Napoleonovih vojsk; sveta zveza, ki so jo sklenili car ruski, cesar avstrijski in pa kralj pruski, hotela je že v kali zadušiti vsako svobodno gibanje, vendar ideje, ki so po francoski revoluciji prešle vso Evropo, niso se dale zatreti. Posebno lep sad so

rodile na Balkanu. Več stoletij so zdihovali krščanski narodi pod krutim turškim jarmom, a splošno navdušenje za svobodo je sedaj tudi nje poprijelo. Grki so se spomnili junaških del slavnih svojih prednikov, pa so se uprli z vso silo Turkom. Strašno so se le-ti maščevali. Poleg drugih grozovitostij so carigrskega patrijarha Gregorija v svečani opravi obesili na cerkvenih vratih. — Grki so vzbudili vedno več sočutja, cela krđela prostovoljcev so se jim pridružila, in zmagan je bil kruti sovražnik. — Tudi uboga srbska „raja“, ki je toliko let le tlako delala, desetino dajala in pa „harač“ plačevala, spustila se je v obupni boj proti petstoletnemu tlačitelju. Najbolj sta se v teh bojih odlikovala Črni Jurij in pozneje Miloš Obrenović, ki je bil tudi prvi „knjaz“ srbski.

Mej tem so prav na Francoskem, kjer se je pričelo svobodoumno gibanje, razmere prešle v stari tir; tega Francozi niso mogli trpeti; zloglasne naredbe Karola X., znane pod imenom „julijske ordonnance“, razburile so narod, da je z orožjem jel braniti svoje pravice in svoboščine. Velik je bil vpliv julijske revolucije po vseh evropskih državah. Belgija se je takoj uprla Holandiji, priborila si prostost in lastnega kralja; v Švici so po hudem boji zmagali demokrati nad aristokrati; tudi v Italiji so bile razmere vedno bolj napete. Blagohotni papež Pij IX.

je vpeljal mnogo novega: tako je dovolil svobodnejšo pisavo po časopisih in dāl rimskemu mestu tudi svobodoumni občinski red. V vsej zahodni Evropi se je torej vedno bolj širilo ustavno življenje, v vzhodni Evropi, v Avstriji, Ruski in Pruski pa so imeli vladarji še neomejeno oblast. Kot blisk pa se kmalu raznese novica o novem prevratu na Francoskem, o takozvani februarjski revoluciji. Zopet je prelival francoski narod svojo kri. Glas o tem prevratu je do dobrega pretresel vso Evropo ter povsod vzbudil svobodoumne državljane, ki so se jeli potegovati za ustavno življenje.

Tako smo v kratkem načrtali dogodke, ki nam jih je opisalo spretno pero učenega gospoda profesorja, ki družji umetni — znanstvu odgovarjajoči — sestav s prav poljudnim pripovedovanjem.

Nedostatkov knjiga nima, (na str. 247. naj se v zadnji vrsti čita mesto l. 1808. — l. 1818.; isto-tako naj se zameni na str. 268. „grad“ z izrazom „mesto“), hvalno pa je omeniti, da se povsod tako natančno ozira na slovanske razmere, (primerjaj: osvoboditev Srbije, str. 261., poljski prevrat, stran 360., hrvaške razmere, str. 354 itd.) in tudi Slovencev omenja, kjer je le prilika. (Ofr. str. 353. 400 itd.) Prav tako, vsaj „kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi řeti“.

(Dalje slédi.)

merava O'Brien postaviti se še ta mesec pred irsko policijo ter prestat prisojeno mu kazen.

**Španija.** Španskih liberalcev zveza se ruši, zakaj Sagasta je odklonil nagovarjanje, da bi z naprednjaško stranko in republikanci vodil volilno gibanje. Castelarjevi pristaši se pa družijo z najhujšimi republikanci, dočim si išče Sagasta somišljenikov med prostimi konservativci. Ta razdor med liberalci bo pa konservativcem le v zmago.

**Nizozemsko.** Kakor zagotavljajo nekateri nemški listi, sestavlja ministerski svet na povelje nizozemske kraljice regentinje postavno predlogo v zavarovanje delavskih interesov.

**Afrika.** Nedavno je došel kardinal Lavigerie v Biskro, kjer bode umestil „brate saharške“, ki so se posvetili miroljubivemu pospeševanju kulture med Afričani. Petdeset „saharskih bratov“, izvoljenih iz več ko 1700 oseb, ki so se oglasili na vabilo kardinala Lavigerieja, ostalo bode 15 mesecev v Biskri, da se pripravijo za izredno apostolsko delovanje. Najpopreje se bodo priučili tamošnjih prebivalcev govorici, učili se pridelovati dateljne in zelenjad in ob enem se vadili sukati orožje. Na to pojdejo bratje v puščavo, nastanili se na kraji, kjer bode kaj vode ter tu zgradili hišo božjo. Razdeljeni bodo v zidarje, poljedelce, lovce itd. V njihovem spremstvu bodeta dva misijonarja in jeden zamorski zdravnik. Slavni človekoljub kardinal Lavigerie upa, da bo imelo to njegovo podjetje najboljši vseh, da bo pridobil od ropa živeča ljudstva za poljedelstvo in s tem zatiral prežalostni suženjski stan.

## Izvirni dopisi.

**Iz Zagreba.** Ko je o priliki proračunske razprave v hrvatskem saboru omenil župan zagrebški in narodni poslanec dr. Amruš, kako slabo se pri nas sploh v vseh stekah gospodari radi naše odvisnosti v finančialnem pogledu, oponašali so mu vladni privrženci slabo gospodarstvo mesta Zagreba, sevda kar so v zastopstvu opozicijonalcu v večini. Opisali smo že v prejšnjih dopisih, kako grdo so madjarski poslanci napadali vse, kar je hrvatskega, pa ni tedaj nič čudno, da so se izpodtaknili ob zastopstvo glavnega mesta kraljevine Hrvatske. Tukaj se sicer niso upali na dan, kajti tudi njim je znano, kaj mora vse mestno zastopstvo in mesto samo zavoljo tega trpeti, ker je opozicijonalno, ali recimo rajše, ker je še po mišljenju hrvatsko ostalo. Ne ene polajšave ni dobilo mesto dozdej pri vseh svojih podjetjih. Ko je mesto iskalo posojila, da si sezida veliko vojašnico in šole, dobilo ga je najpoprej na Dunaju pod precēj povoljnimi pogoji, ali vlada pogodbe ni potrdila, in mesto je bilo prisiljeno v Budimpešto se obrniti. Tukaj je sevda dobilo tudi posojilo, ali z večimi obrestmi, pa se vlada vendar ni branila pogodbe potrditi. Ko je mestno zastopstvo prosilo, da bi se izdalo posojilo na srečke, kakor to dobivajo druga manjša mesta, bila jim je prošnja odbita; in ko so se obrnili do ministerstva financ, da bi jih oslobodil davka od tega posojila, kar je bilo dovoljeno mnogim mestom na Ogrskem, jim je odgovoril, da to za Zagreb ne more biti. Na Ogrskem so po mestih nove hiše proste davka 20 let, pri nas le 12. Ko je treba kaj zidati za državne svrhe, kakor na pr. novi kolodvor, morala je mestna občina dati zemljišče za to, kajti drugače bi bili Madjari postavili kolodvor celo uro daleč od mesta. Pa koliko je še drugih zaprek, ki jih mora mestna občina pretrpeti od strani skupne vlade, pa se zategadelj ne more tako razvijati, kakor bi se mogla v drugih srečnejših okoliščinah. To znajo dobro madjaroni, pa so se vendar drznili oponašati županu slabo gospodarstvo.

Seveda je župan ta napad odbil, ter dotične poslance opozoril, da se o tem vprašanju ne more v saboru razpravljati, nego v mestnem zastopstvu. Vendar pa se dozdej o tem še ni razpravljalo in se menda tudi ne bode, saj je stvar jasna, odkod prihajajo težave v gospodarstvu. Žalostno je pri nas, da se povsodi vmešavajo politična vprašanja, tudi tam, kjer jih ni treba. Tako na pr. vlada ni hotela potrditi izvolitve mestnega sodnika Fr. Folnegovića, ker je privrženec Starčevićeve stranke. Poprejšnji sodnik je bil vladni človek, katerega je pa mestno zastopstvo vsejedno volilo, ker ni hotelo imeti med seboj političnih preprirov. In zdaj, ko bi bil sodnik od opozicijonalne stranke, noče vlada temu pritrditi. Radi tega je bila tudi zadnja seja mestnega zastopstva precēj živahna, ker madjaronska stranka je zahtevala po zastopniku Kršnjavem, da se voli precej novi sodnik, četudi volitev ni bila na dnevnem redu. Ali bilo je nekaj drugega. Madjaroni so bili slučajno v večini, pa so hoteli to priliko porabiti v svojo svrhu. Vendar pa se jim ni posrečilo, ker sploh ni bila volitev med točkami omenjene seje.

Domoljubni zastopniki pa bi morali biti oprezni, da ne bodo ostajali v manjšini, ker zdaj se je pokazalo, kako rado bi madjaronstvo tudi v našem zastopstvu zmago slavilo.

Dočim je naš deželni proračun za leto 1891. dobil najvišje odobrenje, povrnila je vlada mestni proračun za bodoče leto, ker ni mogla odobriti izvenrednih troškov, posebno ne onih svot, ki so določene za Strigino operno stagiono in pa za Kačičev spomenik. Res je, da ima mesto toliko potreb, da skoraj ni misliti na takšna podjetja, ali kam bomo pa prišli, če bomo vsako domoljubno podjetje prezirali radi prevelikih troškov? Oživiti vsaj za nekaj časa domačo opero ter si privoščiti nekoliko duševnih užitkov od narodne glasbe, to se vendar ne bi smelo na merodavnem mestu tako hladno zavreči. A mesto ozaljšati s spomeniki naših slavnih mož je pa dolžnost našega zastopstva, saj tako delajo po vsem naobraženem svetu, in le pri nas bi morala biti izjema radi neznatne svote, ki se zahteva v mestnem proračunu! Vidi se iz vsega, da pri nas ne vidijo radi, če se goje narodni ideali, dočim jih drugje ravno merodavni krogi z velikimi podporami oživotvarjajo. Pri nas so zavladovali v največjem času čudni nazori, posebno kar se tiče narodnih zadev. Vse kar budi narodno samosvest, treba počasi odstraniti, pa tako pripraviti najpoprej pot indiferentizmu v tem pogledu, a kasneje bi se mogla počasi tudi samosvest zgubiti. Dvomim, da bi se dalo to tako lahko izvesti, kajti čas hiti, pa bi mogel tudi take osnove poprej pokopati, kakor bi kdo mislil. Bog daj!

## Dnevne novice.

(Deželni odbor kranjski) je imenoval gospoda drd. M. Jagodica sekundarijem na kirurškem in gospoda drd. R. Repiča na dermatološkem oddelku deželne bolnišnice.

(Ljudsko štetje.) Vodja tovarne v Goričanih je za Nemce zapisal vse osebe, ki stanuje v tovarniških prostorih. — Dalje se nam poroča, da so uradniki pri nekem okrajnem glavarstvu na Kranjskem v rubriko „občevalni jezik“ zapisali „deutsch-slovenisch“, da ni nobene zamere. — Smešne, a tudi nevesele vesti se nam poročajo gledé na ljudsko štetje iz mnogih krajev, osobito pa iz našega stolnega mesta. Difficile est satiram non scribere.

(Odbor „Katol. političnega društva“) ima jutri dné 8. t. m. ob 7. uri zvečer v hiši „Katol. rokodelskih pomočnikov“ sejo, h kateri so tem potom povabljeni vsi gg. odborniki.

(Ogenj.) Nocoj ob 3/4 1. uro je dvakratni strel z Grada naznanil ogenj na Poljanah. Pogorela je kovačnica podkovske šole, streha na hlevu in vsa krma. Vzrok ognja ni znan. Imenovano poslopje je lastnina c. kr. kmetijske družbe.

(Umrla) je včeraj zjutraj gđ. Alojzija Orel, hišna posestnica, jedna onih vrlih narodnih dam, ki se leto za letom trudijo z nabiranjem darov in lastnoročnim delom, da o Božiču v ljubljanski čitalnici obdaré s popolno obleko lepo število učencev in učenek tukajšnjih ljudskih šol. N. v m. p.

(Visoka starost.) Sinoči je umrla v tukajšnji mestni ubožnici na Karlovski cesti Helena Brecljnik, rojena še v prejšnjem stoletju l. 1796.

(Slovensko gledališče.) V nedeljo, 4. t. m., predstavljala se je v čitalnici prvič Palmova iz ruščine poslovenjena drama v petih dejanjih „Naš prijatelj Njeklúžev“. Priporočala se je kot „repertoarna igra vseh slovanskih gledališč“ in prav to je privabilo toliko dičnega občinstva, da so bili vsi prostori razprodani. Reči moramo, da nas je ta igra kaj prijetno iznenadila. Nič tiste francoske frivolnosti, nič nemške sentimentalnosti, nič tistih neverjetnih in nemogočih značajev! Snov je dokaj priprosta, iz meščanskega življenja vzeta, izpeljava pa kar osupne s svojo nenavadnostjo. Blagajnik Njeklúžev, ki uživa spoštovanje in zaupanje vseh meščanov, postane slepar. Da bi mu ne prišli na sled, skuša si dobiti bogato nevesto. Nataša, hčerka bogatega trgovca, mu je naklonjena. Ali njena čista in blaga duša dirne ga tako, da jej obstoji svoj zločin. Ta njegova izpoved neizkušeno in bistvo sleparstva še ne umeó Nataša le še bolj razvname, da hoče nevrednežu pomagati z denarjem; ko pa to ni možno, pripravljena je iti za njim v Sibirijo. Tú izvé, koliko nesreče je provzročila njegova goljufija; h krati nadkrili v njej boljše prepričanje slepo strast: zopet se oklene vratu očetovega, prepustivši Njeklúževa zasluženi kazni. — Tak konec

osupnil je marsikoga, ki je vaje nemškim in francoskim igram, končujočim se z obligatnimi samomori; ali prav ta konec je najboljša stran igre, ker čisto realno snov podreja vzvišeni pravstveni ideji. Taciher pogrešamo! Želeli bi le, da bi bila igra nekoliko krajše razporedjena, a boljše zapletena. Predolgo je prvo in tretje dejanje, prekratko motiviran v petem dejanju dušni preobrat Natašin. — Igralo se je prav dobro. Glavni ulogi (Nataša in Njeklúževa) sta izborna pogodila gospa Borštnik-Zvonarjeva in g. Borštnik. Gđ. Nigrinova je zelo naravno igrala Julijo Antónovno Stavicko, gospa Danilova pa Avdótjo Mirónovno Bjelovo. Tudi gđ. Slavčeva (Ana Ivánovna Pospjelova) bi zelo ugajala, ko ne bi govorila s previsokim glasom. G. Sršen (Štefan Miróvič Laptjev) zna se smelo kretati tudi v ulogah, njemu ne prikladnih. Prav ljubko igral je g. Danilo mladega, malo še otročjega Mišo. Manj ugajal nam je g. Lovšin. Istotako smo marsikaj pogrešali pri ostalih manjših ulogah. Kot glavni nedostatek pa je — in to velja skoro vsem igralcem — da dajejo sem ter tja šepetalec preveliko nalogo. Izgublja se s tem včasih najlepši učinek. Pa to so le malenkosti, ki jih nočemo in ne smemo strogo soditi, uvažujoči naše razmere. V obče smo bili zelo zadovoljni. Upamo, da bomo imeli še mnogokrat priliko, videti to igro. Ako še omenimo, da so bile ruske noše dokaj primerne — zelo ukusno je bila napravljena zlasti gospa Danilova v tretjem dejanju — zvršili smo časnikarsko dolžnost svojo.

(Novo pevsko društvo v Ljubljani.) Ni dolgo tega, ko smo poročali, da je pevski zbor ljubljanske čitalnice prenehal biti. Bali smo se že, da bi utegnili to biti na kvar narodnemu socijalnemu življenju v Ljubljani. Ali ako sodimo po vzrokih, ki so čitalniškemu zboru tla izmaknili — katerih pa ne obehamo na veliki zvon, dasi so po Ljubljani javno-tajni — in ako smo dobro poučeni o tem, kar se najnovejši čas snuje v „Glasbeni Matici“ — ni nam treba biti v skrbéh gledé slovenskega petja. V „Glasbeni Matici“, v zavodu, ki ima v prvi vrsti skrbeti za narodno glasbo, namerava se ustanoviti novo pevsko društvo, čegar namen bo, gojiti izključljivo umetnostno petje, kakoršnega smo v Ljubljani večkrat pogrešali. Imena vrlih pevcev in čez vse izbornega pevovodje, — katera pa danes še ne objavimo, ker ni še vsa stvar popolnoma vrejena, — pričaje nam, da se bo pravo koncertno petje v Ljubljani še-le prav za prav razvijati začelo. Želimo najboljšega uspeha.

(Olikanost naših „Mladih“. ) Prijatelj našega lista nam poroča: Že dlje časa sem slišal govorico po Ljubljani, kako nečuvno je bil napaden duhovnik, v vsakem oziru poštenjak, v ljubljanski čitalnici. Pazljivo zasledujem delovanje „Mladih“, kakoršno se zasebno pojavlja in očitno, osobito v njihovih glasilih „Slov. Narodu“ in „Brusu“, in jih dobro poznám, vendar nisem mogel sam sebi verjeti, da bi sploh kaj jednegega mogoče bilo med Slovenci. Zato pišem dotičnemu vrlemu duhovniku samemu, in le-ta mi odgovori dné 6. t. m. to-le: „Dné 17. aprila 1890, ko sem se ločil od Tebe in p. n. g. X., šel sem v čitalnico, kjer bi se po dogovoru morali sniti k obedu trije duhovni tovariši. Jaz sem bil prvi na mestu, zato sem šel pogledat po gostilniških prostorih, če bi morebiti bil kje v kakem kotu kateri mojih tovarišev. Pri tem ogledovanju, katero, kakor ménim, ni niti v krčmi nenavadno, niti nedostojno, pozdravi me nekdo, poznal ga pač nisem, z besedami: „Far, ali misliš, da je tukaj altar?“ Usedel sem se v salonu v kót in pričakoval svoja tovariša, ki sta došla kmalu potem; sklenil sem pa tudi, da nikdar več tja ne pojdem.“ — Toliko naš prijatelj. To je tedaj olika naših „Mladih“, kakoršna se čestokrat pojavlja v „Slov. Narodu“, osobito pa v „Brusu“, ki v svoji 24. številki m. l. tako-le prodaje svojo modrost: „Pastirje, kar smo jih imeli, ali bi vsaj radi imeli, bítejo z raznimi, marsikdaj tudi zakrivljenimi palicami“ . . . „A prišel je volk v vijoličastem ogrinjalu med čredo našo in razpršil jo je“ . . . „To so le kamnički, s katerimi „domino“ igra kakšen Jakob, ki je jednako lokav, kakor svetopisemski očak.“ — Na kôga so ti stavki obrnjeni, ni težko pogoditi. Na take podlosti načelno ne odgovarjamo. Ali ugaja tako početje tudi onim velmožem, ki vedno vpijejo, da je duhovščina kriva razpore?

(Iz Št. Vida) nam poroča prijatelj našega lista: V nedeljo dné 28. grudna je priredila naša čitalnica v lepih dvorani „Rokodelskega doma“ prav pri-

jeten večer s petjem, deklamacijo, komičnim pri-  
zorom in igro „Kje je meja?“ Ves program se je  
zvršil na čast sodelujočih, posebno pa moram po-  
hvaliti igralce: Križa, Kraža, Zverigo, Marijano in  
njeno hčer. Dobre igre gotovo veliko pripomorejo,  
da se narod zanimiva za čitalnice, zato kličem šent-  
viškim diletantom: Le tako vrlo naprej!

(Z Dovjega) se nam poroča, da je bil pri ob-  
činski volitvi izvoljen županom Jakob Janša,  
svetovalecma Jurij Pezdernik in Janez Zima,  
blagajnikom Martin Peternel. Obsirnejši dopis  
objavimo juri.

(Slovensko pevsko društvo) začelo je, kakor se  
nam poroča iz Ptuja, ravnokar sekirice za koncert  
v letu 1891. razpošiljati. Najprej dojdejo posamičnim  
zborom, pri kojih sodelujejo člani društva, štiri  
pesni, in sicer Nedvčdova „Moja Avstrija“, Foer-  
sterjev kor iz „Gorenjskega slavčka“, Smetanov kor  
iz „Prodane neveste“ in Volaričev „Grajska hči“. Ostali dve pesni pa se boste razposlali pozneje,  
kakor hitro dojdete iz tiska. Vsak član prejme svoj  
glas vsake pesmi, kvarteti in kori pa tudi partiture.  
Zato naj bi cenjeni poverjeniki naznanili natančno  
število društvenih članov po gla-  
sovih. Ako se je kam pri sedanjih pošiljati od  
kateraga glasú premalo not poslaló, mogoče bode  
še nedostatek pri prihodnji pošiljati popraviti. Po-  
zneje se s tem pečati pa je odboru ne-  
mogoče, kajti preobložen je prvič z delom in  
ne more večkrat pošiljatve ponavljati, drugič pa ne  
moremo nepotrebnih troškov društveni blagajnici  
napravljati. Iz teh ozirov prejmejo tudi posamič  
stanujoči člani pozneje vse pesmi naenkrat,  
kedar bodo dotiskane. Slavna pevska društva prosijo  
se najljubneje, da se odzovejo našemu vabilu in  
da kmalu naznanijo, koliko glasov od vsake pesmi  
naj se jim pošlje. Sploh naj bi se vse to stvar ti-  
kajoče se želje, pojasnila itd. odboru prej ko mo-  
goče naznanila. — Odbor pobrnil se je letos s  
temi pripravami za koncert, ker ga skušnje učé, da  
je zimski čas pevskim vajam ugodnejši nego po-  
letni. Komur ne manjka ljubezni do petja in nekaj  
gorečnosti za dobro stvar, ne bode mu težko ute-  
meljeni želji ustreči, da se pesmi prav dobro nauči  
in da se bode ozir jemalo na vse muzikalne na-  
tančnosti. Razposlane note ostanejo last društve-  
nikov, ki jih bodo na dan koncerta saboj prinesli  
in zopet odnesli, ako jih prostovoljno ne izročé  
društvenemu arhivu. Ponavljamo prošnjo, da cenjeni  
člani društveni blagajnici z društvenino ne ostanejo  
na dolgu, da bode blagajniku lažje račune vrediti  
in sedaj narasle obilne troške, ki jih ima društvo,  
poravnati. Vsem prijateljem, podpornikom „Slov.  
pevskega društva“ želimo veselo novo leto z nado,  
da ostanejo i v bodoče verni našim namenom!

(Zadušila) se je dne 30. decembra v Kropi  
42 let stara kočarica Marija Potočnik s svojim  
poltretje leto starim otrokom. Ženska je rada pila  
žganje in je bila poleg tega božjastna. Imenovanega  
dne zjutraj so jo našli mrtvo, ležečo nad otrokovo  
zibelko.

(Licencovanje žrebcev) se bode vršilo dne 15.  
januarija ob polu 2. uri v Radovljici, 17. janua-  
rija ob 10. uri v Ljubljani in 19. januarija ob  
10. uri v Kamniku.

(V Celji) se je dne 3. t. m. pri okrožnem so-  
dišču moralo 24 kmetskih mladeničev zagovarjati  
zaradi znanih dogodkov v Rožnem Dolu pri Mali  
Nedelji. Dogodki so znani iz odgovora cesarskega

namestnika v štajerskem deželnem zboru na dotično  
interpelacijo. Obsojenih je 22 obsojencev na 5 do  
14 mesecev težke, s postom poostrene ječe.

(Studenci petroleja.) Kakor čitamo v „Obzoru“,  
našli so pri gradnji ceste Križevci-Glogovnica v kri-  
ževski županiji na Hrvaškem studence petroleja pod  
šumo Medvednjak blizu sela Ribnjak, kjer na treh  
krajih vrtajo v zemljo, da se prepričajo, koliko je  
tega olja. Jedno okó ima 124, drugo 219 in tretje  
146 metrov globočine. Doslej more sesalka le 12  
litrov na dan vzdigniti. Vsega petroleja so doslej  
vzdignili 113 ton. Podjetnika sta Ofenheim in Sin-  
ger z Dunaja, ki bodeta na pomlad delo nadaljevala.

(„Slovenski jez“) v Brdih na Goriškem je imel  
dne 28. decembra občni zbor, pri katerem so bili  
izvoljeni v odbor gg.: Andrej Žnidaršič, predsednik;  
Anton Jakonič, podpredsednik; Anton pl. Reja,  
tajnik; Josip Kožlin, blagajnik; L. Juvančič, A.  
Bele, M. Žamar in Andrej Figelj, odborniki. Na-  
mestniki: H. Volarič, J. Boštjančič in J. Semolič.

(Jezičnik.) Knjiga Slovenska v XIX. veku. D.  
Spisal J. Marn. XXVIII. leto. V Ljubljani 1890.  
Natisnila in založila R. Miliceva tiskarna. Tako se  
imenuje knjižica, ki se v nekaterih odtiskih, kakor  
doslej, na prodaj dobiva a 60 kr. v „Katoliški bu-  
kvarni“.

## Telegrami.

Dunaj, 6. januarija. Danes se je vršil  
slavnostni obed povodom zvršitve Velikega  
Dunaja; obeda se je vdeležilo nad 600  
oseb pod predsedništvom Schmerlingovim.  
Župan, mnogi poslanci, občinski svetovalci  
in županje predkrajev so bili navzoči. Schmer-  
ling je napil cesarju, kateremu je zagotavljal  
ljubezen in zvestobo podložnikov, na kar je  
sledilo burno odobravanje. Dr. Herbst je  
napil Dunaju z upom, da se bode v pri-  
hodnje še lepše razvijal. Župan dr. Prix je  
pohvalno omenjal zaslug vlade, Taaffeja in  
cesarskega namestnika, kakor vseh onih, ki  
so pospeševali združenje Dunaja s predkraji.  
Podžupan dr. Borschke je napil pobratimstvu  
velikodunajskih prebivalcev.

Dunaj, 7. januarija. V deželnem zboru  
so predlagali antisemitje, naj vlada popol-  
noma odpravi krošnjarstvo na Dunaju. Deželni  
zbor je odklonil predlog Verganijev, da bi  
se vpeljalo razmerno zastopstvo v volilnih  
kurijah. Deželni zbor je z 29 proti 27 gla-  
sovam pritrdil sklepu, da pozdravlja gospo-  
darsko približanje Nemčije kot zaželeno po-  
polnitev prijateljskih političnih razmer ter  
izraža nado, da bodeta vlada in državni  
zbor pri dotičnih obravnavah z Nemčijo in  
Ogersko skrbno varovala obrtniške koristi  
Nižje-Avstrijskega ter za slučajno večje tekmo-  
vanje na vzhodu skrbela za odškodnino.

Berolin, 6. januarija. Pribočnik cesarjev,  
major pl. Hülsen, odpotoval je v Carjigrad,  
da izroči sultanu dragoceno sabljo kot ce-  
sarjevo darilo. — Kakor poroča vnanji urad,  
pripoznala je Nemčija republiko združenih  
držav v Braziliji.

Cuxhafen, 7. januarija. Pristanišče so  
zaprli ledeniki, ki so na dolenji Labi po  
20 čevljev visoki. Poroča se o mnogih ne-  
srečah ladij.

Pariz, 6. januarija. Iz Palerma povrnivši  
se časnikar Gregoire, ki je skival Padlevskega,  
je bil dejan včeraj v zapor. — Vojvoda  
Nikolaj Leuchtenberški je danes umrl.

Lyon, 5. januarija. Pri Saint-Romainu sta  
trčila dva tovorna vlaka drug ob drugega.  
Mnogo goved mrtvih in zdrobljenih šestnajst  
vagonov.

Carjigrad, 6. januarija. Grško-pravo-  
slavne cerkve so se danes zopet otvorile.

## Umrli so:

2. januarija. Neža Osredkar, črevljarjeva žena, 33 let  
Krakovski nasip 24, jetika — Jožef Ape, lončarjev sin, 7 ur,  
Streliške ulice 8, slabost.

3. januarija. Jovana Križaj, šivilja, 20 let, sv. Petra  
cesta 77, jetika.

## V bolnišnici:

31. decembra. Lucija Čarman, gostija, 60 let.  
3. januarija. Neža Grošelj, kuharica, 27 let, plućna  
Tuberkuloza.

## Vremensko sporočilo.

| Dan                                                                           | Čas   | Stanje            |                          | Veter   | Vreme | Mokrine<br>na 24 ur v<br>mm |
|-------------------------------------------------------------------------------|-------|-------------------|--------------------------|---------|-------|-----------------------------|
|                                                                               |       | zrakomera<br>v mm | toplomera<br>po Celzijju |         |       |                             |
| opazovanja                                                                    |       |                   |                          |         |       |                             |
| 7. u. zjut.                                                                   | 733.1 | —11.6             | sl. zap.                 | oblačno | 16.60 |                             |
| 5 2. u. pop.                                                                  | 730.7 | —5.0              | "                        | sneg    |       |                             |
| 9. u. zveč.                                                                   | 729.1 | —5.4              | "                        | "       |       |                             |
| 7. u. zjut.                                                                   | 729.3 | —4.0              | brezv.                   | oblačno | 3.10  |                             |
| 6 2. u. pop.                                                                  | 730.3 | —3.0              | sl. vzh.                 | sneg    |       |                             |
| 9. u. zveč.                                                                   | 731.7 | —5.4              | "                        | oblačno | sneg  |                             |
| Srednja temperatura obeh dni —7.3°, in 4.1°, za 4.5°<br>in 1.3° pod normalom. |       |                   |                          |         |       |                             |

## Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

7. januarija.

|                                           |     |      |        |     |
|-------------------------------------------|-----|------|--------|-----|
| Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka) | 90  | gld. | 25     | kr. |
| Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „                | 90  | „    | 40     | „   |
| 5% avstr. zlata renta, davka prosta       | 107 | „    | —      | „   |
| Papirna renta, davka prosta               | 103 | „    | 40     | „   |
| Akcije avstr.-ogerske banke               | 993 | „    | —      | „   |
| Kreditne akcije                           | 306 | „    | —      | „   |
| London                                    | 113 | „    | 90     | „   |
| Srebro                                    | —   | „    | —      | „   |
| Francoski napoleond.                      | 9   | „    | 05 1/2 | „   |
| Cesarski cekini                           | 5   | „    | 39     | „   |
| Nemške marke                              | 55  | „    | 90     | „   |

## Zahvala.

Moj pokojni mož gospod Frančišek Zangger je bil pri  
zavarovalni družbi „THE GRESHAM“ za pet tisoč goldi-  
narjev zavarovan.

Glavni zastopnik v Ljubljani gosp. Gvidon Zeschko je  
zavarovano glavnicó takoj izplačal brez odtegljaja; vsled tega  
mi je prijetna dolžnost, da mu še javno izrečem toplo svojo  
zahvalo ter vsakemu posebno priporočim „THE GRESHAM“,  
kdor hoče zavarovati prihodnjost svoje ljube družine.

Celje, dne 30. grudnia 1890.

(1) **Marija Zangger,**  
trgovčeva vdova.

Po nizki ceni je na prodaj  
**nova kočija (phaeton)**  
sloneča na oporah, s streho,  
s sedežem za več oseb. Sedež za kočijaža  
more se sneti; dalje so na prodaj čisto nove  
**sani za jednega konja**  
s štirimi sedeži, lahno izdelane.  
Kje? poizvé se pri upravnistvu „Slo-  
venca“.  
(6-1)

**Zobozdravnik**  
**Schweiger**  
stanuje  
**hôtel „Stadt Wien“ (pri Maliču)**  
št. 23 in 24, II. nadstropje.  
Ordinira vsaki dan od 9. do 12. ure  
dopoldne, od 2. do 5. ure popoldne.  
Ob nedeljah in praznikih od 9.  
do 1/2 1. ure.  
Najnovejše iznajdbe in sredstva v zobo-  
zdravništvu. Najboljše plombe, po barvi  
zobem prikladne. (22)  
Za vsa dela se jamči.

Koverte s firmo  
priporoč  
Katoliška Tiskarna  
po nizkej ceni.

**Sargove glicerinovne specijalitete.**  
Odkar sta izumila glicerinovne specijalitete F. A. Sarg in Karol Sarg, rabi jih Njeno  
Velicavstvo cesarica in drugi udje cesarske naše rodovine, kakor tudi mnoge tuje  
knežje rodbine. Te specijalitete priporočajo: prof. baron Liebig, prof. pl. Hebra,  
pl. Zeissl, cesarski svetnik pl. Scherzer itd. itd., dvorna zobozdravnika Thomas  
na Dunaji in Meister v Gothi itd.  
Glicerinovo milo, pravo, neponarejeno v papirji 60 kr. v škatljici 65 kr., v desčicah  
po 3 koščke vkupe 90 kr., v škatljici po 3 koščke 60 kr.  
Medeno glicerinovo milo v zavitku po 3 koščke 60 „  
Tekoče glicerinovo milo v steklenici 65 „  
(Najboljše sredstvo za razkave noge in nečisto polt.)  
Glicerinova ustna krema v steklenici 50 „  
Glikoblastol (sredstvo za lepe lase in odstranjenje lišajev itd.) v steklenici gl. 1.—  
Toaletno karbol-glicerinovo milo v zavitku po 3 koščke 1.20 „  
**KALODONT,** glicerinova zobna krema po 1.— „  
(Izvrstno sredstvo za lepe svitle zobe.)  
**F. A. Sargov sin & comp., c. in kr. zalagatelj na Dunaji.**  
Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah. (12)